

E.M.CIORAN

„Refractar la etichetari”, cu o mare putere de convingere, respingand tot ceea ce se spune c-ar fi dat si adoptand neutralitate de partea oricarei pozitii si probleme filosofice, Emil Cioran ca „sceptic de serviciu al unei lumi in agonie trage conturul unei viziuni complexe, poetice asupra unui univers distinct pe care si-l creeaza. Cu o deosebita abilitate, lasa impresia ca se sustrage oricarei credinte manifestand fata de ea aroganta si o forta de respingere masurata in unitati de discretie si neincredere fata de puteri supreme, externe, inabordabile, inexplicabile: „Doamne, da-mi taria sa nu ma rog niciodata, cruta-ma de nebunia oricarei adoratii, departeaza de mine ispita unei iubiri ce m-ar darui Tie pe veci(...) Daruieste-mi miracolul recules dinaintea primei clipe, pana pe care n-ai putut s-o induri si te-a starnit sa faci o spartura in neant si sa deschizi aici acest balci al timpurilor si sa ma osandesti astfel la univers, la umilinta si rusinea de a fi”. Parasirea acestui univers este o realitate, o descompunere suprimata prin cautarea eu-lui propriu si poate paradoxal de bine sa manuiasca acest joc al ideilor aflat chiar in cea mai grea si josnica umilinta. Ca si la Blaga, cunoasterea duce nu spre stiinta ci spre monotonia, tipizarea si intreruperea misterelor si chiar a farmecului si sensului unic al unor probleme fundamentale pentru ca „descoperirea vietii nimiceste viata.” Aflat la polul opus al lui Nietzsche, Cioran acorda o perspectiva dureroasa sperantei si vointei de bine a umanitatii: cea a subomului vazut ca un „chiripigiu al apocalipsului”.

Inercarea angelica a fiecarui individ de a-si spala pacatele prin rugaciune este tocmai pasul prost pus spre aceasta lume, care l-ar scuti de placerile vietii si in loc sa mearga spre bine se indrepta demonic spre rau. Ca si la Eliade puritatea si fidelitatea nu sunt trasaturile unui om inteligent care prin integritatea sa tradeaza sfidand viata spre a o trai in adevar: „eu insumi n-am incercat o senzatie de adevar, un fior de viata autentica decat in contact cu analfabetul: ciobani intalniti in Carpati mi-au facut o impresie mult mai puternica decat subtilii de la Paris sau profesorii din Germania si am vazut in Spania vagabonzi al carora hagiograf mi-ar fi placut sa fiu”.

Libertatea este o parabola intangibila pentru orice incercare umana: „pentru a fi liber se impune sa te eliberezi de libertatea insasi, s-o cobori la nivelul unei prejudecati sau al unui pretext pentru a nu mai trebui s-o idolatrizezi...” Cioran se separa constient de crestianism prelungind ipoteza contrastelor si incercand sa le apropie nu prin negatie si apoi negatia

negatiei, cum facea Hegel ci prin transformarea uneia in alta realizand astfel serioase mutatii ontologice. Dincolo de orice aparenta sau contradictie ideatica Cioran ramane un titan al filosofiei romanesti si franceze caci : "a filsofa nu inseamna doar a sti. Ci a sti ca stii si ca nu poti stii tot. A cunoaste realul si a raspunde la provocarea lui prin protest, decizie care in virtutea unicitatii si a finitudinii vietii umane devine hotaratoare de destin.

VENERA IORDACHESCU

1991, Iasi